

Mätosäkerhet i samband med ackrediterad vägmateriälprovningssverksamhet

Efter ett arbetsmöte den 28 maj 2014 där Trafikverket sammankallade de ackrediterade organen och Swedac för att ta upp diverse punkter så behandlades frågan kring mätosäkerhet vid provningar som utförs under ackrediteringen. Följande konkluderades:

1. Kravet på att rutiner för utvärdering av mätosäkerheten skall finnas och tillämpas (ISO 17025 pkt 5.4.6)
2. Inom detta område kan det vara så att metodens natur utesluter rigorös, metrologiskt och statistiskt godtagbar beräkning av mätosäkerheten. Då gäller det att provningslaboratoriet åtminstone skall identifiera alla komponenter som bidrar till mätosäkerhet, skatta dess storlek i den mån detta är möjligt, samt säkerställa att rapportering av resultaten inte ger ett felaktigt intryck beträffande mätosäkerheten. Mera om detta finns i vägledningsdokumentet EA 4/16 som är tillgängligt via Swedacs hemsida www.swedac.se
3. Inom de provningar som man utför i enlighet med en standardiserad metod så gäller dessutom följande: (Swedac doc 04:5)
  - a. Om man använder en standardiserad provningsmetod som ger vägledning till utvärderingen av mätosäkerheten, är det tillräckligt att laboratoriet följer dessa anvisningar, t.ex. när toleranser för all väsentlig utrustning som ingår i provningen finns angivna i standarden och laboratoriet har en fungerande egenkontroll.
  - b. Om standarden anger en typisk mätosäkerhet för provningsresultaten, får laboratoriet använda denna mätosäkerhet förutsatt att det kan visa att alla metodens krav är uppfyllda, t.ex när värden på repeter- och reproducerbarhet (r och R) finns angivna i standarden.
  - c. Om det är underförstått att standarden inbegriper mätosäkerheten för provningsresultaten, behöver laboratoriet inte göra något mer.
4. Vikten av att delta i provningsjämförelser för att säkerställa kvaliteten på provningarna är stor och det är ett av de verktyg som har som syfte att fånga upp saker som missats eller kanske inte fungerar som det är tänkt inom den ackrediterade verksamheten. Resultaten från dessa provningsjämförelser skall i samband med utvärderingen stämmas av mot de osäkerhetsbidrag som man identifierat för respektive metod. Vid behov skall mätosäkerhetskomponenterna uppdateras och kompletteras med ny data som kan finnas tillgängliga i och med de erhållna resultaten.

Detta arbetssätt kring mätosäkerheten används under 1.5- 2 år och utvärderas därefter.